

DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir gârmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
învoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Momente

Ne cercetează iarăși, de sus, Mântuitorul nostru. Crainicii Lui, îngerii vestesc din nou lumii marea solie a Crăciunului: Pe pământ pace! Este darul cel mare pe care îl aduce fraților săi Fiul Omului născut în peștera dela Viflaim. — Dar nu toți înțeleg solia. Nu toți pricep imensa valoare a darului. De aceea, ojerit tututura, el nu folosește decât unora. Celor aleși. Numai oamenilor de bunăvoire. Celor cari își iau osteneala de a întinde mâna pentru a-l primi. Fără această minimă colaborare din partea noastră, nu-i mântuire. Nu-i pace. Nu-i bucurie. Nu-i fericire. — De aceea ne îndeamnă Biserica: *Înlămpinați pe Hristos, înălțați-vă?* — Fraților, să deschidem larg poarta sufletului și să zicem micului Mântuitor care așteaptă afară, încărcat de daruri peste fire: *Vino, Isuse Hristoase!*

Coborînd în Europa zilelor noastre, ochii Mântuitorului nostru se umplu, de sigur, de lacrimi amare. Nu e primit nicăiri. Iadul și-a împlântat steagurile sale roșii, de foc și de sânge, pe granițele lumii creștine. În nord și sud. Bisericele Lui sunt dărimate. Preoții uciși. Satan rânjește sinistru peste imensele ruine. Iar neamurile lumii celelalte, stau și privesc cu nepăsare crâncenul pârjol. Fac afaceri din prăpădul fraților. Li exploatează senzaționalul. Suprema lor înțelepciune n'a putut rodi decât un mizerabil pact de neintervenție, nerespectat nici el. Între timp, la cazanele uiei și dușmăniilor de moarte, își făuresc cu grabă disperată, arme ucigătoare, în cantități uriașe. Cât mai moderne, cât mai perfecte, cât mai fioroase. — Ingrozitor tablou. Crăciun trist. Înfiniit de trist. Trece peste lume o teribilă ofensivă a răului. Nu e pace. Nici nu poate fi. *Non est pax impiis! Păcatul e disordine. Nu poate sta împreună cu el pacea, care prin definiție este tranquillitas ordinis.* — Să ne rugăm fraților, mult și fierbinte, pentru pacea a toată lumea!

Nu ninge bucurie nici peste cuprinsul țării noastre. Ceață grea ne învâluie acum de atâta vreme. Ingrijorare. Duh de vrajbă și sfârșieri de ură. Violența își urlă aroganta nebulie pe toate cărările, la toate răspântiile. — Nu aceasta este solia Crăciunului. Cipacea. Bunaînțelegerea. Frăția. Iubirea. Ingăduința. Răbdarea. Iertarea. Bunătatea. Pentru cari nu trebuie decât bunăvoire. Un mic efort general, care să ne smulgă din această atmosferă a răutății și dihoniiilor de tot felul. Să vrem din inimă dreptatea! Să dăm ftecăruia ce-i al lui. Să nu căutăm a-i lua, prin strămbătăți, nici biserica, nici cinstea, nici slujba, nici treapta altuia. Așa făcând vom dobândi pace sufletelor noastre. Înălțare neamului nostru.

Praznicul nădejdiei

de pr. ȘTEFAN BALAN

Crăciun! — Pururea aceeaș mare sărbătoare, așteptată cu aceeaș căldură de întreaga creștinătate. Acelaș vechiu strigăt al creștinilor: S'a născut nouă Mântuitor! strigăt, care, în decursul veacurilor, n'a pierdut nimic din voioșia lui strălucitoare. Aceleași mulțimi proșternute în fața leagănului Mântuitorului nou-născut. Timpul schimbă pe nesimțite totul: oameni, instituții și împărății. Singur Pruncul din peștera Viflaimului rămâne în veac acelaș biruitor peste aceste ruine și deșertăciuni trecătoare.

Rege al spațiului și al timpului, în aceeaș vreme, acolo în acel Orient care L-a văzut născându-se, ca și în vechia noastră Europă sau în tânăra Americă; în sinul conținutului african sau pe țărmurii oceaniani, pretutindenea sub ceriu și în toate limbile i-se înalță, de pe buzele credincioșilor, imnul de bucurie: „Hristos se naște; măriți-L!"; strigătul de bucurie: „Mărire întru cele de sus lui Dumnezeu!"; cântarea de izbăvire: „Pe pământ, pace, oamenilor de bună voire!“.

De sigur, uneltirile urzite împotriva Bisericii, începute chiar la ieslea din Betleem de Irod și continuate de atunci, fără întrerupere, dealungul veacurilor, iau, în zilele noastre, un caracter de ingeniozitate și perfidie diabolică cum rareori i-a fost dat să cunoască chiar și în cursul istoriei sale, de altfel atât de sbuciumată. Și cine ne-ar putea spune ce furie îi va sgâlțai pe dușmanii Dumnezeului întromenit, de câte ori aud, de sărbătoarea Nașterii, acest imn de slavă ce izbucnește, în sfânta zi a Crăciunului, în întreaga creștinătate?

Mari sunt minunile Tale, Doamne!

Secolul al douăzecilea e în plină desfășurare. Și opera suprafirească, pe care Isus a fondat-o în peștera din Betleem, e și ea în neconținută ascensiune: vie, oțelindu-se în încercări, trimițându-și apostolii — cuceritori pacifici — până la marginile lumii! Inzadar falșii profeți, cari dau drept realitate dorințele lor prezice mereu, ca mereu să fie dați de minciună, apropiata și inevitabila moarte a acestei opere. Zadar-nic o presă fără scrupul și fără frâu răspândește neîncetat și sub toate for-

mele, vechi și noi, minciuni la adresa Bisericii Domnului. Inzadar colindă lumea și bat toate drumurile globului cu cuvintele urii în gură și provocându-se lapornirile animalice ale omului: Christus regnat, Christus vincit, Christus imperat. Aceasta-i realitatea pe care n'o dărîmă nici legi savante, nici cărdășii strașnic organizate, nici uneltiri, nici prigoniri. — Iată miracolul! Miracolul care strălucește, sfidând toate interpretările omenești; și, fiind pentru noi, temelul *indestructibilei speranțe* care ne susține, îndrăzneți și veseli, pe baricade, în războiu cu Răul.

Sunt mai bine de șase veacuri, de când celebrul Dante, evocând miraculosul fapt al conversiunii popoarelor păgâne la creștinism, scria în nemuritorul său poem: „Dacă lumea s'a convertit la creștinism fără minuni, acest fapt este o minune așa de mare încât celelalte toate nu fac nici a suta parte“. Și mare adevăr a grăit.

Căci dacă faptul întoarcerii neamurilor păgâne la creștinism constituie, el singur, un atât de strălucit miracol, atunci ce să zicem de *statornicia* operei lui Hristos, adecă de Biserica Sa, în decursul celor 19 veacuri. La lupta de furtuni și de sbuciumări? Evident: în fața unei asemenea lecții a trecutului, și a prezentului, n'avem decât să ne plecăm smeriți spre închinare lângă ieslea din Viflaim, adâncind frumoasa cântare bisericească ce sună ca și un imn de nădejde. mare: „Ingerii cu păstorii-L măresc, iar Magii cu steaua călătoresc: *că pentru noi s'a născut Prunc tânăr, Dumnezeul cel mai înainte de veci*“. Și aceasta ne este chezașia că nu va lăsa în veac pieririi pe cei pentru cari, sâmurile Tatălui părăsind, a luat chipul robului, cu asemănarea făcându-se asemenea nouă.

Fie ca, an de an, sărbătoarea Nașterii Domnului să fie praznic al nădejdiei și pentru noi Români uniți, isbiți de atâtea valuri vrășmașe, în mijlocul căroră putem zice cu poetul, că: *credința în zilele de apoi e singura tărie în noi*“. Pruncul Isus menține și crească această tărie în toți fiii Bisericii noastre!

□ □

Contra Comunismului

Pe marginea Pastoralei de Crăciun a Episcopatului nostru împotriva primejdiei socialiste și comuniste

Misiuni populare la Iași. În vechea capitală a Moldovei, la parohia noastră română unită care avea în Mai 1936 s'a inaugurat, părintele Aurel Bungărdean s'a îngrijit ca să procure bunilor credincioși mângăierea sufletească, de a putea avea sf. Misiuni (dela 12—20 Dec. a. c.) în catedrala catolică din Iași. Cuvântările le-a ținut părintele misionar Leon Manu, egumenul mănăstirii dela Nicula, trimis al Reuniunii de misiuni din Blaj. Cântările bisericesti dela Sf. Lit., cele dela actele de devoțiune (paraclis și Binecuvântarea Euharistică) le-a executat, cu multă pietate, corul parohiei unite cu concursul zeloșilor preoți dela aula episcopescă, fapt care a atras multă lume străină. Sâmbătă în 19 Dec. și Duminică, în 20 Dec. dimineața, părintele misionar, ajutat de parohul local și 4 preoți dela Episcopie, au ascultat mărturisirea credincioșilor. S'au împărtășit aproape la patru sute persoane.

Faptul că și Excelența Sa, Msgr. Mihail Robu, episcopul, a onorat cu înalta sa prezență aceste sfinte deprinderi, a făcut o impresie adâncă și a servit ca un puternic îndemn credincioșilor tinerei parohii. — Facă Domnul ca acest început să aducă bogată și statornică roadă în sufletele credincioșilor din Iași.

Noul spiritual al Colegiului Român din Roma. Suntem informați că în slujba de director spiritual al tinerilor noștri leviți din Colegiul Român din cetatea Veșnică a fost numit păr. Severin Salaville, călugăr asumpționist și bizantinolog de renume. Numirea aceasta o socotim dintre cele mai fericite, întru cât sigur va prileji clericilor aceluși colegiu o inițiere serioasă în spiritualitatea specific orientală, bine cunoscută păr. Salaville. Dealtfel Cucernicia Sa a și început să lucreze în această direcție ținând alumnii colegiului, în afară de cuvântările duhovnicești, în fiecare Joi seara câte o conferință de liturgică orientală, iar Duminică seara alta de asheză și mistică rasăriteană.

(—) Știam de mult că „bolșevismul“ e ceva îngrozitor. Un fel de ciumă pustitoare. O intrupare a „răului“ însuși. — Totuși, până bine de curând, nu i-am simțit în adânc toată grozăvia. Mexico e prea departe de noi. Colosul rusesc însuși este o lume aparte, care nici odată nu s'a încopciat organic în structura Europei. De aceea, tot ce-am știut despre „iadul roșu“ a fost numai cunoștință înregistrată de rațiune. N'am simțit, în fața ororilor citite prin gazete, cutremurul viu ce te sguđuie cu fiorii morții.

Masacrul floros din Spania a isbit însă, ca o măciucă diabolică, în creștetul Europei. Nu mai e vorba de alții, din țări depărtate. Ci de noi, de comunitatea țărilor europene, unite organic prin aceeași „civilizație albă“, a cărei purtătoare sunt toate împreună. Și nu e vorba numai de valori parțiale amenințate de cumplitul flagel, ori de sguđuiri și pierderi trecătoare. Se strânge în jurul nostru, din nord și din sud, cercul de foc apocaliptic, care preface în cenușă fără alegere tot ce se poate numi cultură, civilizație, umanitate. Nu lasă în urmă decât cadavre, ruine, sânge închiegat, câmpuri părăsite — barbaria primitivă și sălbatică.

E firesc să ne cutremurăm în fața acestui spectacol și să punem totul în mișcare, pentru a preveni așa perspectivă teribilă. E firesc iarăși, că tocmai ochiul deprins cu zările eterne, acela care privește vălmășagul frământărilor pământeste „sub specie aeternitatis“, să fi observat cel dintâi, cu claritate uimitoare, pericolul fatal ce se ascunde în principiile marxiste, contradicția esențială și ireconciliabilă dintre concepția de viață spiritualistă, creștină, care a creiat civilizația de azi, și între religia materiei care duce în chip necesar la indobitocirea omului și a vieții. Din vreme, *Roma eternă a a tras clopotul în dungă.* A dat semnale de

alarmă, a făcut apeluri peste apeluri, a trasat drumuri și diguri de apărare. Nici odată și nici o clipă nu s'a abătut din acest drum. Pe alții, pe mulți, aparențele i-au înșelat. Altoro le-a lipsit energia în luptă. Roma a stat neclintită la post: adversarul cel mai temut, ireductibil și neîmpăcat al nelegiuirei comuniste!

Pe drumul arătat de Roma a pășit cu toată hotărârea și Biserica noastră. A făcut, în marginea puterilor sale, o permanentă și susținută acțiune anticomunistă în sânul neamului nostru. Amvonul și presa, adunările Agrului și seriile de conferințe organizate în diferitele centre de viață bisericească, au făcut o impunătoare operă de luminare și de profilaxie binefăcătoare. — Iar acum, când pericolul, la hotare, aprinde nouă vălvătaie, *Inalții noștri Arhieriei* au socotit momentul atât de grav încât, spre a da cuvântului greutate excepțională, *au cuprins într'o singură scrisoare pastorală colectivă îndemnul de ultimă oară* cu cari bat stăruitor la poarta conștiinței românești. Lucru pe care îl făcuse, la fel, și episcopatul ortodox din Ardeal.

Nu socotim necesar să reproducem, în „Unirea“, acest puternic document al vremii. Trimis din oficiu tuturor parohiilor din cuprinsul provinciei noastre, spre a fi citit și tâlcuit de pe amvon mulțimilor credincioase, el este cunoscut tuturor cititorilor noștri. Am lipsi însă dela datorie dacă nu am semna la faptul în sine, atrăgând atenția tuturor asupra importanței cu totul excepționale ce trebuie să i-se dea. — Dând cuvântului această formă de solemnitate rară, Inalții noștri Păstori au voit, de sigur, să arate că sunt în joc aci interesele supreme ale neamului și ale Bisericii. Departe, deci, de a fi mulțumiți cu o singură vesteire a cuvântului arhieresc în sărbătorile Crăciunului, dorința este, ca acesta să fie socotit drept început sărbăto-

□ □ Foiața „Unirii“ □ □

Colinda Boierului

Las' să șeadă bine,
Că i-se cuvine!
Dai Domnului Doamne,
De-ar fi domnul bun,
Boierul bătrân!
Dai Domnului Doamne.

Că de i-ai vedea
Pe scaun șezând,
Dai Domnului Doamne,
Ție ți-ar părea
Soare, când răsare,
Dai Domnului Doamne,

Soare când răsare
Colea 'n prânzul mare!
Las' să șeadă bine,
Că i-se cuvine!
Dai Domnului Doamne,
De-ar fi domnul bun,
Boierul bătrân,
Dai Domnului Doamne!

Că de i-ai vedea
Dragă doamna lui:
Dai Domnului Doamne,
Ție ți-ar părea
Luna, când e plină,
Dai Domnului Doamne,

Luna când e plină,
Colea după cină.
Las' să șeadă bine,
Că i-se cuvine... etc.

Că de i-ai vedea
Dragi ficiorii lui,
Dai Domnului Doamne,
Ție ți-ar părea
Cei păuni rotați
Dai Domnului Doamne,
Cei păuni rotați,
La drumu-s gătați!
Las' să șeadă bine,
Că i-se cuvine... etc.

Și de i-ai vedea
Dragi fetele lui,
Dai Domnului Doamne,
Ție ți-ar părea
Nălbioare dalbe,
Dai Domnului Doamne
Pe prunduri de mare!
Las' să șeadă bine,
Că i-se cuvine... etc.

Și de i-ai vedea
Dragi boiții lui,
Dai Domnului Doamne,
Ție ți-ar părea
Cerbii mohoriți
Dai Domnului Doamne,
Cerbii mohoriți,
Dela munți veniți!

Las' să șeadă bine,
Că i-se cuvine... etc.

Și de i-ai vedea
Dragi vacile lui
Dai Domnului Doamne,
Ție ți-ar părea
Ciute mohorite,
Dai Domnului Doamne,
Ciute mohorite,
La lunci contenite!
Las' să șeadă bine,
Că i-se cuvine... etc.

Că de i-ai vedea
Dragi oile lui,
Dai Domnului Doamne,
Ție ți-ar părea
Cele iernuri grele
Dai Domnului Doamne,
Cele iernuri grele
Cu neaua pe ele!
Las' să șeadă bine,
Că i-se cuvine... etc.

Că de i-ai vedea
Dragi stuțiții lui
Dai Domnului Doamne,
Ție ți-ar părea
Rourea de ploae
Dai Domnului Doamne,
Ploae prin serin
Cu ziua deplin!

resc al unei noi campanii generale, care trebuie să se pornească pretutindeni și care să nu mai adoarmă atâta timp, cât dăinuiește pericolul. Tocmai din acest motiv, pastorală nu este și nici nu putea fi o înfățișare completă a problemei în formă populară. Ci mai curând fixarea viguroasă a punctelor cardinale din întregul complex, arătând direcția în care va avea să se desfășoare lupta noastră cea de toate zilele împotriva inverșunatei ofensive a iadului, ce s'a pornit asupra noastră.

Pastorală se trimite de Crăciun și pleacă din considerații de Crăciun. Arată, în trăsături viguroase, antiteza principală care stă la temelul marilor răsturnări de azi, și pe care o concretizează cât se poate de viu tocmai sărbătoarea Nașterii Domnului. În economia divină, coborîrea pe pământ a lui Mesia, în forma unui copil nevinovat, umilit, blând, sărac, născut în peșteră, însemnează regăsirea echilibrului pierdut dintre pământ și cer, marea împăcare și marea armonie universală restabilită printr'un gest de grandoare divină. — O mare parte din lumea noastră a pierdut înțelesul adânc al acestei intervenții dumnezeiești. A închis ușile vieții pământești, ca odinioară Viflaimul, dinaintea lui Mesia care ne aduce în dar idealul salvator. În loc să deschidă larg porțile în fața „soarelui dreptății” care, dreptate aducând, ar fi asigurat pacea, preferă să-și închidă întreg avântul aspirațiilor în cocioaba pământească, căutând căldura fericirii la vatra fumegândă a materiei. — De aici întreaga tulburare a lumii noastre. Din această răsturnare de valori. Din această apoteozare și divinizare a materiei, care echivalează cu o disperată încercare diabolică de a detrona pe Dumnezeu și a-l scoate din lume.

De sigur, Satanismul rebel înfățișează altfel lucrurile. Diametral opus. Vina tuturor rezelor, după el, n'ar fi decât însași religia creștină și Biserica ce o propovăduiește. Cum asta? Pentru că ea este suportul pe care s'a ridicat întreg sistemul capitalismului exploator, sub robia căruia gem milioanele muncitorilor necăjiți și înfomețați. Biserica, cu doctrina ei de umilință

și resemnare, cu himerele ei de dreptate din lumea cealaltă, a ținut mereu în frâu legitima revoltă a sclavilor, asigurând huzureala păcătoasă a regilor Mamonei lumii acestela. — Așa caută ei să-și justifice și ura neîmpăcată cu care se ridică împotriva religiei, distrugerea căreia este primul și principalul lor obiectiv.

„Nu se poate o rătăcire mai mare, o scor-nitură mai lipsită de adevăr decât aceasta”, constată Pastorală. Și dovedește această afirmație. Întâi din Scriptură. Arată, din cuvintele Mântuitorului, adevărata concepție creștină despre avere și sărăcie, despre bogași și săraci. Grija specială a celor necăjiți, ocrotirea celor mici și slabi, a fost în toate veacurile o preocupare de căpetenie a Bisericii. De aici a înflorit cea minunată caritate creștină, care este podoaba cea mai nobilă a civilizației noastre. — Iar atunci când stările sociale au ajuns la devieri nesănătoase, abătându-se din linia acestor principii, atunci a intervenit cuvântul luminos al marilor Păznic și chivernisitori ai adevărului: *Papii dela Roma*. Se pomenesc, în special, cele două puternice enciclice sociale: „*Rerum Novarum*” a lui Leo XIII și „*Quadragesimo anno*” a lui Pius XI, cari au lămurit cu uimitoare clarvedere și cu putere de penetrare neegalată tainele întunecoase în care se învăluisese noua lume economică-socială dominată de urutul straniu al mașinismului modern. Două documente nemuritoare, cari trebuie să servească drept carte de temelie pentru organizarea unei noi lumi a dreptății sociale, în care să nu mai existe crunta bătălie dintre capital și muncă și în care lupta de clasă să fie înlocuită prin idealul armoniei sociale, stăpânită de iubirea creștinească.

Așa dară, nu învățătura evanghelică este izvorul nenorocirilor de astăzi, ci rătăcirile conducătorilor socialiști și comuniști, cari nu s'au sfiit să ridice aberațiile lor materialiste la rangul unei noi credințe, a unor noi dogme, decretând ei inșiși contradicție ireconciliabilă între noua lor religie a urei și între cea veche a spiritului și a păcii universale. *Bebel, Marx, Liebknecht, Lenin*, prorocii acestui mesianism

al materiei, sunt citați pe rând, pentru vădirea acestei constatări.

Faptele îngrozitoare, ce se petrec sub ochii noștri, în diferitele țări peste cari fâlăie steagul iadului, sunt o urmare firească a acestor rătăcirii teoretice abominabile. În fața lor, trebuie să ajungem cu toții la singura încheiere firească: „*să facem totul pentru a ne feri țara și neamul de primejdia comunistă*”. Ca și alurea, în cele mai multe părți ale lumii, primejdia mocnește și la noi. Să fim deci cu toții de veghe. Să ajutăm cu dragă inimă autoritățile civile, care caută să descopere culburile de bolșevici, contribuind astfel la păstrarea neștirbită a moștenirii sfinte lăsate de părinți: *legea și rândulala creștină!* — Faxit Deus!

Care-i partea mea de vină? Bolșevismul a luat ființă și prinde teren, pentru că sunt mulți păcătoși cari l-au pregătit și-i pregătesc, mai mult ori mai puțin conștient, calea. Periodicul *Wisdom* (în numărul de pe Sept.-Octombrie c.) aduce un mic chestionar-oglindă foarte potrivit să le slujască la cercetarea conștiinței proprii tuturor acelor cari se mărturisesc buni creștini și în aceeași vreme aruncă vina bolșevismului în cărca altora. Problema privindu-ne și pe noi, e bine să facem cunoștință cu acest chestionar, răspunsurile rămânând să și-le deie fiecare șieși. Poftim întrebările ce așteaptă răspuns:

1. Dat fiind că fiecare efect are o cauză, cari sunt cauzele bolșevismului? 2. Atins-ar fi oare Karl Marx vreodată un atare grad de influință, dacă societatea creștină și-ar fi adus aminte mai cu deadinsul de săraci și de cei ce sufăr? 3. Săracii n'au făcut și ei din sărăcia lor un pretext de invidie și maliție? 4. Bogații nu s'au folosit oare niciodată de bogățiile lor ca de niște unelte de oprimare? 5. Nu s'a făcut deosebire între practica religioasă duminecală și între viața trăită în celelalte șase zile ale săptămânii? 6. Politicienii, cari, dealtminteri, nici nu s'au gândit măcar să lipsească în vre-o Duminecă dela sf. liturghie, n'au făcut

Și noi și-o 'nchinăm,
Dalbă sănătate!

Colindată în 8 Ianuar 1908, st. n. de Aron Roșu și Miron Cristeu, în Geoagiul de jos, jud. Hunedoara.
Din colecția „*Colinde sociale*” alui

Gavril Todica

„Leul dela Șişești”

Cuvânt comemorativ, rostit la parastasul ce s'a slujit în Catedrala Blajului, în 13 Decembrie 1936

de Dr. Sept. Todoran

S'au împlinit, la 28 Noembrie, 14 ani, de când accentele melodiilor triste de prohod, însoțite de recunoștința întregului suflet românesc, conduceau la cele veșnice figura de erou legendar a Păr. Vasile Lucaciu. Patrusprezece ani de când stejarul puternic, înaintemergătorul unității naționale, preotul erudit al bisericii noastre s'a frânt și s'a prăbușit sub povara celor 70 ani de viață sbruclămată, închinată cu prisosință neamului și bisericii.

În clipele actuale de frământare, personalitatea covârșitoare a tribunului dela Șişești se proiectează ca un memento în toată plenitudinea pe ecranul vieții naționale. La *Satu Mare*, în cadrul unor pioase și impresionante evocări, s'a desvelit monumentul neînfricatului luptător Vasile Lucaciu: Simbol al libertății și grațitudinii unui neam, ce nu vrea și nu poate să uite figura legendară de preot și român înflăcărat a „*Leului dela Șişești*”. O

dispoziție înțeleaptă a *I. P. S. Mitropolit* a prilejuit, ca alături de neamul întreg, memoria marelui luptător să fie prăznuită în toate bisericile noastre. Doina lui Lucaciu, ce concretizează întreg calvarul de suferințe al marelui tribun, nu va mai fi înăbușită de lacrimi și balonetele streinilor, ci cu accente de înviere va răsună din piepturile acelor, cari azi se bucură de roadele libertății și independenței naționale. Alături de rugile fierbinți, gloria celui mai popular om politic din ultimii 50 ani, va fi din nou trezită, afirmată și preamărită. În sfârșit, acest exponent autentic al imperativelor noastre naționale, investit cu o aureolă fără seamăn, plimbat de conștiința și simpatia populară până în lumea eroilor legendari, va fi așigurat conducătorilor de stat ca o întruchipare strălucită de urmat în *naționalismul* său imaculat, fișnit din cele mai adânci convingeri religioase câștigate în contemplarea credinței și strălucirii Romei papale.

Cine dintre noi n'a auzit rostindu-se acest nume simbolic: Părintele Lucaciu, a cărui viață de sbruclum și idealism s'a împlinit armonic cu istoria frământărilor istorice din ultimii 50 de ani? Ce plin de vrajă și evocare este numele acesta, ce s'a rostit, scris și tipărit de atâtea ori, și care astăzi se sapă în peatră și bronz și se așează în chivotul recunoștinței neamului. Cine nu-l cunoaște și nu leagă de acest nume o bogată trezire de aduceri aminte și o redeschidere vie de emoții? Il cunoaște și-l preaslăvește întreaga

sufletare românească, de când l-a văzut învestmântat în reverendă. Căci de acest *character de bronz* se leagă, ca de cea mai culminantă personalitate, toate vicisitudinile istoriei, întregul ansamblu de scene dramatice desfășurate dela *Memorand* și până în prezent. El a fost tribunul curajos și statornic, din anii entuziasmului tineresc până la zilele senine ale bătrânețelor când și-a văzut cu ochii visul realizat: unitatea națională. A fost „omul care a cuprins în suflet tot avântul către libertate a neamului de peste munți” (*N. Iorga*).

Ca structură sufletească și moștenire intelectuală, Păr. Vasile Lucaciu a fost continuatorul celor trei mari luceferi dela Blaj din veacul al XVIII-lea. Din frageda tinerețe, la a. 1868 este trimis la *Roma* în cetatea obârșiei noastre, unde petrece șase ani pentru continuarea și desăvârșirea educației și a studiilor, cari aveau să-i fie armele puternice în lupta realizării unității naționale. Ca și cei trei luceferi, sub adăpostul acelorși ziduri dela „*Propaganda Fide*”, și-a împlinit viața sub impulsurile monumentalității romane reînviată de strălucirea Vaticanului. „De acolo — scrie d. *Oct. Goga* în „*Precursori*” — de sub arcurile de triumf, de sub coloanele de marmură ale Coloseului, de sub cupola dela Lateran, din simfonia de culori ale stanțelor lui Rafael, din retorica amvonului dela San-Pietro și din toată slava risorgimentului Italian... din lumea aceea de spectri luminoși și sugestiuni mărețe, s'a înfiripat catchismul fa-

ei niciodată din creștinism un subiect de scandal, făcându-se vinovați de protecționism, de corupție și de purtare cu doi bani în trei pungii? 7. Creștinii n'au admis niciodată trusturile corupte, bancherii necinstiți, uzura, munca copiilor, ca și când aceasta ar fi fost ceva așa de sine înțeles și de simplu ca „bună ziua“, odată ce asta-i calea de a răzbi și așa face toată lumea mai cioplită, și alte atari principii satanice? 8. N'au întrelăsat să studieze arta de a cârmui, și silitu-s'au cinstit să afle la locul potrivit omul cel mai potrivit, fără considerare la interesul lor personal? 9. Creștinii, cercetat-au ei vreodată pușcăriile și spitalele, să vadă ei înșiși ce ar fi cu puțință să facă pentru a veni întru ajutor administrației stăpânirii în în greaua ei însărcinare? 10. N'au încurajat și ei prejudețiile de rasă atât față de neamurile de altă culoare cât și față de cele albe, ca și când Hristos n'ar fi murit decât pentru rasele nordice? 11. N'au dat niciodată sprijinul lor unui naționalism strimt și mărginit... opusul adevăratului patriotism... ca și când rasa omenească ar fi un corp dismembrat și nu o unitate? Rasa omenească e doar una în tot ce privește interesele ei cele mai înalte. E divizată numai prin războaie și prin rapacitatea și egoismul șoviniștilor și asasinilor rivali. Hristos a murit pentru englezi chiar așa cum a murit pentru irlandezi; pentru nemți ca și pentru lituanieni; pentru ruși ca și pentru chinezi; pentru negri ca și albi. Rivalitatea raselor și neîncrederea să fi făcut și pe creștini să uite aceste adevăruri? 12. Creștinii, cetesc ei oare cele patru evanghelii ca să învețe ce pretinde Isus Hristos dela ucenicii Săi?”

Sărbătoarea Nașterii Domnului, cu cecrescul ei cântec: Pe pământ pace și între oameni bunăvoire, este, poate, cea mai binevenită pentru a medita asupra pricinilor cari au dus omenimea la cumplitele tulburări și vrășmășii de acum. „Punctele“ de mai sus vor ușura o serioasă și creștinească examinare de conștiință. — S'o facem! De dragul Pruncușorului din ieslea vițlaimiteană. (R. Negru).

Pentru unirea tuturor

Solemnitatea dela Paris. — Misiunea Preasf. Ioan al Lugojuului

În ziua de 10 Decembrie a. c. s'a sărbătorit în vasta basilică „Saint Sulpice“ din Paris, în cadre neobișnuit de solemne, aniversarea alor 80 de ani de existență a cunoscutel mișcări „Oevre d'Orient“, opera card. Lavignerie, pentru readucerea orientailor disidenți la unitatea universală a bisericii Romane.

În vederea acestei solemnități au fost cinci arhiep. ca reprezentanți ai principalelor biserici orientale. Aceștia, asistați de 18 preoți, slavi, greci și români, au celebrat o mișcătoare liturghie orientală — elocvent simbol al ansamblului de rituri în expresia armonioasă a unei singure credințe apostolice și universale:

Înalte de sf. Liturghie clerul oriental a întâmpinat în procesiune și a condus pe cei 3 cardinali prezenți: Em. L. L. card. Verdier arh. de Paris, Baudrillart și Tixerant, care au fost însoțiți de 25 arhiep. și episcopi, numeroși superiori de ordine călugărești și preoți. Printre cei peste 15.000 de asistenți sunt de remarcat autoritățile consulare și militare, mai ales gen. Veygaud, Franchet d'Esperey și Constelnu. Sf. Liturghie a fost celebrată de Patriarhul Antiochiei, un episcop rutean, Dr. Ioan Bălan ep. Lugojuului, Ervinaff (rus) și Calavassy grec din Keno. Liturghia a fost rostită proporțional în limbile: greacă, rusă și română; iar răspunsurile le-a dat corul rusesc.

Ex. Sa Dr. Ioan Bălan, care a fost anume chemat din România pentru această solemnitate, a fost asistat de un preot român și de 2 diaconi, spre marea bucurie a românilor din Paris cari au rămas foarte plăcut surprinși de-a auzi unele părți din sf. Liturghie cântate în limba lor.

Preasfințitul Ioan a reprezentat biserica și ritul nostru cu o aleasă competență, fiind elogios apreciat în cercurile bisericesti și civile. A fost bine primit de card. Tixerant și s'a întreținut foarte cordial cu mareșalul Franchet

d'Esperey, care de curând a fost oaspele nostru.

Cred că cu puține prilejuri s'a vorbit mai elogios de biserica și de limba noastră, decât cu această ocazie.

Solemnitatea dela Paris — la care biserica noastră a fost așa de distins reprezentată prin P. S. Ioan — e un moment mișcător pentru tot sufletul doritor de unire, moment rar cunoscut după conc. din Florența.

Aici s'a constatat că rugăciunea e cea mai autentică direcție pentru unire și că e dorită nu numai de biserica Romei ci și de alte suflete simțitoare. Aici s'a putut observa mai bine că unirea nu-i izolarea și consolidarea în grupuri dispartate cu caracter disjunctiv (fie ele chiar și naționale); ci e ideea divină universală „ca toți să fie una“. Nostalgia aceasta de unire e respirația sufletului din atmosfera curată a aceleiași nemincinoase învățăturii; unitatea e alimentul necesar, unic și comun ca aerul, ca soarele și ca cerul.

Va da Dumnezeu ca „l'O'evvre d'Orient“ să cimenteze în fapte dorința tuturor celor ce au sufletul curat.

pr. Ioan Ploscaru

Creștin dintr'o bucată. Despre exploratorul francez Dr. Chareot care a pierit nu de mult cu echipajul vasului „Pourquoi pas?“ gazetele creștine scriu lucruri foarte edificatoare. Așa, se spune că, în prețioasa plecărie expediției, dânsul s'a dus la biserica Saint-Servant-sur-mer. Acolo a întâlnit pe unul din preoți, care l-a întrebat: „Ei bine, domnule comandant, totul e gaț. Plecați mâine?“ „Ba“, răspunde cel întrebat, „încă nu e gata totul, și nici nu va fi decât după ce-mi veți fi ascultat mărturisirea și mă veți fi cuminecat“. Cu aceasta a și plecat spre confesional. — După cum scrie „Schönere Zukunft“ (1. 11. 36) savantul acesta a declarat nu odată, că el nu înțelege cum poate trăi cineva fără credință?

Cețiți și răspândiți „UNIREA“

natic al acestui preot, care avea ca supremă dogmă: *latinitatea*. Acest crez i-a dat arsenalul de gândire, scutul de aparare și țința de luptă“.

Imagine ruptă din vechile efigii ale coloanelor romane, Vasile Lucaciu era cel mai plastic document al originii noastre latine. După ce și-a însușit o cultură excepțională obținând doctoratul în filozofie, acest tânăr preot în al cărui suflet Dumnezeu a săpat cu o neîntrecută măiestrie semnele voinței și ale energiei, însușirile blândeței și ale bunătății, impetuoșitatea și majestatea tribunului roman, se rentoarce acasă în suflet cu splendorile Romei eterne și creștine, transformat în apostol al învierii naționale.

Ca slujitor al bisericii, a reușit în mod strălucit să coordoneze credința de preot cu dragostea de neam, pe cari le predica cu glas de tunet chiar și când baionetele jandarmilor îl urmăreau pas de pas și când granițele fraților de dincolo erau străjuite. A fost înzestrat cu însușiri excepționale. Preot cucernic și zelos, teolog erudit, orator strălucit a cărui vervă a rămas neîntrecută. Cu farmecul vorbeii și în scris, în „Revista Catolică“, „Lupta“ dela Budapesta, „Românul“ din Arad, „Istoria lui Foșle“ (traducere), „Trei fascicule de filozofie“, a propagat credința Romei și comandamentele naționale. Pentru biserica, el nu era un suflet de-o nobleță care jalește, ci de o vigoare care luptă. Sfărâma și preschimba prin cuvântări însufleșite de accente profetice și prin rugi calde, trezind conștiința religioasă și națio-

nală într'un colț de țară unde grațul românesc era înăbușit de uneltirile streinilor. S'a consumat pe altarul bisericii nu din ambițiune sau vanitate, ci cu gândul de a deschide o școală a credinței și a naționalismului integral și intransigent, ca astfel vin să strălucească mărirea lui Dumnezeu întru mărirea poporului român eliberat din robia la care l-a îmbrâncit jugul secular. La Șighești credincioșii l-au întâmpinat cu capetele descoperite, când și-a luat parohia în primire. Cu jertfe și osteneală nepuizabile a înălțat un falnic lăcaș de închinare. Pe frontispiciu a afișat crezul vieții: „Pro S. Unione omnium romanorum“. Iar la sfințirea falnicului templu a tălcuit într'o înflăcărată cuvântare înțelesul inscripției. „Inchin această biserică unirii tuturor românilor“. Fusese în toate vremile un devotat apărător al credinței unite, un abil diplomat care știa să-și impună părerea, chiar și în situații dificile. Astfel Păr. Vasile Lucaciu și-a asigurat o pagină luminoasă în analele bisericii, care în fața memoriei lui își pleacă cu mândrie steagul îndoit.

Așa a fost Păr. Vasile Lucaciu! Convins aderent al Romei papale și înflăcărat apostol al neamului și dacă intenționat am subliniat aceste însușiri arătând cât de perfect au putut ele să se înfrățescă în acest caracter neînfricat, este pentruca cel puțin acum să amuțisească calomniile celorce îndrăsnesc se mai conteste sentimentele naționale ale bisericii noastre. „Oameni ca Vasile Lucaciu, — scria această foale din prilejul morții lui — nu pot

răsări de pe meleagurile unei biserici, al cărui suflet se hrănește din mocirla trădării de neam!“

*

Activitatea de preot a lui Vasile Lucaciu se țese armonic cu viața politică națională. În el sărbătorim nu numai figura venerabilului preot, ci și sublimul virtuților românești, energia neîmblânzită a falnicului și nebiruitului stegar al poporului. Inzestrat cu o inteligență care pătrunde, cu o voință care nu se îndoale, cu un patriotism ce nu slăbește, c'o îndrăsnală ce nu se descurajează și nu dă înapoi, cu o personalitate fascinantă, Vasile Lucaciu nu putea să rămână izolat de vârtoarea luptelor politice din Transilvania. Având și fericierea de a nu fi un stejar singuratic într'o pădure pipernicită, ci găsind printre contemporanii săi o falangă de bărbați de același calibru, omul a cărui memorie o invocăm, a reușit să cotească râul istoriei noastre spre o largă și veselă câmpie unde răsărea un soare nou: România mare. El a fost unul dintre autorii celui mai formidabil salt pe care l-a făcut istoria națională: unirea fraților de pretutindeni.

Lupta națională și-a întemeiat-o pe adevărul vecinic lansat de Mântuitorul (la Ioan VIII, 32): „veritas liberabit vos“ — adevărul vă va face liberi. Iată crezul politic și național al Păr. V. Lucaciu: lupta fără șovăire pentru libertate, întemeiată pe adevărul și dreptatea divină. Catehism pătruns în conștiința poporului român încununat cu jertfa martirajului.

Imperativul zilei

— Reflexii la chestiunea mare a reorganizării presei noastre —

Asistăm cu toții la procesul de penetrație progresivă în masele mulțimilor a unui spirit desechilibrat, anarhic; a materiei răsvrătite contra spiritului conducător; a unei noi Evangheli de ură satanică, trăită și experimentată în parte, de vreo câțiva tirani, despoți ai U. R. S. S. și lăpșă de propăvădătorii roșii și sateliții lor. În care slujbă sunt ajutați de cele mai minunate produse ale civilizației: *Tiparnița și Presa*.

Dar asta duce la sguduirea din temelie a întregului neam omenesc, cu civilizație cu tot; sguduire ce o cauzează vulcanul răbufnit în colosul Rusiei înnebunite. Din craterul acestui vulcan iese lava satanică, camuflată și deghizată sub cele mai rafinate și abile artificii ale Satanei, ajungând să acopere civilizații multiseculare, să mobilizeze întru împlinirea scopului său pervers sumedenie de intelectuali și reușind să speculeze, întru a aplauda și preconiza felul lor de acțiune, chiar și valorile gloatelor neluminate dela sate.

Care le-a fost și le este *arma principală*? Cum de au putut ajunge până la punctul foarte înalțat de azi? *Prin Presă; prin Literatură*. Și așa de frumos și-au ticluit doctrina, sub așa fine dantele de Lyon au voalat-o, încât și pe cei ce păreau că fac front opus lor i-au atras în mreje și i-au îndreptat în contra a ceea ce este dumnezeesc.

Să nu ne înșelăm și să credem că numai aceea este primejdios, ce se polarizează direct în terminul de „Comunism”.

Nu, nu. Tot ce se desemnează sub semnul „*Contra Dumnezeu*”, „*Sans Dieu*”, fie în principiu, fie direct, să se știe odată că e „plaga ce bântue lumea și vrea să facă să nu rămână nici peatră peste peatră din ce a clădit Hristos de două milenii”. Ce este *Rasismul german*, și chiar și *Fascismul* marelui

Mussolini, avid și el de a pune mâna pe inimile, pe sufletele tineretului? Ce este valul de întunecime ce potopește lumea, ajungându-se până acolo, ca *imoralitatea*, cel mai infam exponent al distrugerii definitive a tot ce au creat veacurile, — să fie adorată în public, având locul întâi în vitrine, în librării, ca apoi să predomine, să țină fruntea și în viața privată și publică? Ce sunt atâtea secături entuziaste, cu diplome universitare și îmbrăcați cu mantii de propăvădători, cari vorbesc lumii de o concepție modernă a vieții; de reacție, de clericalism, de pofta de dominație a Bisericii Romane, de teosofie și de o nouă reînviere germană? Ce sunt atâtea opere cari tratează subiecte de acest fel, fiind tot atâtea ruguri arzătoare, ale căror vreascuri aprinse trozesc și părăle, aruncând scântele anarhiei în toate direcțiile? Cine sunt aceste caricaturi ale civilizației, cari însă știu și vreau răul și cari improvizează un asasinat judiciar împotriva creștinismului? Oare nu sunt florile de mușgău ale doctrinei comuniste? Și noi? Ne dăm seama de momentul critic al zilei? Cântărim și greutatea răspunderii ce ne-o aduce ceas cu ceas pasivitatea noastră? Și totuși nu cugetăm să pășim la sancțiuni drastice, mai întâi contra noastră și apoi și a altora? Ne îmbrăcăm în zale aristocratice ca să apară distanța considerabilă între Eu și Tu și El; ne luăm jobenul, distincția treptei ce o ocupăm în societate; prindem o poziție cât mai impunătoare, și apoi așteptăm să ne vină rândul la tribună să sentenșim, în săli de adunare, asupra eventualelor schimbări ce ni se par că se impun, convinși fiind că ce am spus noi ajunge la urechile tuturor și pune chestiunea la punct.

Nu. Atâta nu ajunge. Astăzi trebuie să luăm partea activă pe frontul comun contra

„*Bézboznicilor*”, opunând arme la fel cu ale lor, pentru a zădărnici orice plan ce ne-ar putea fi fatal, al dușmanilor noștri de moarte. Să coborâm în arena luptei, să analizăm tactica lor pentru a elibera din ghlarele lor o lume neștitoare; să analizăm, să punem la microscop și telescop credința și ale dragostei bombe ce le lansează contra noastră și le sparg în sufletele noastre, să pornim la contra-atac; să fabricăm contra-bombe, contra-arme.

Dacă primejdia nu ne-a deschis ochii, când acest balaur cu 77 de capete a atrofiat un popor de 170,000,000, reducând toată viața, tot elanul acestui popor la zero, să ne înfloreze groaza și să ne pornească la acțiune cel puțin acuma când acest pericol a fost denunțat de însuși Părintele veghetor al neamurilor, *Papa Plus XI*, și când în îndepărtatul colț al Europei, frații noștri *Spanioli*, trimiși de *Malca Romă* să țină plept puholului Vandailor, Arabilor, Maurilor, Turcilor ard pe rugul aprins de mâna satanică a Moscovei roșii. Să nu spunem, că e vina clerului și a clasei diriguitoare, dacă azi Spania e plânsă de o lume întreagă, pentru că n'ar fi dus o viață lăuntrică, intens creștinească. Oceanul e liniștit la suprafață. Dar de aci nimeni — cred — nu se avântă, ca filosof, să tragă concluzia că în profunzimi e aceeași liniște. Și chiar de ar concluda în acest fel, ar da dovă că declară războiul filozofiei. Și nimic altceva.

Da, nu putem să-i învinuim din această latură, pentru că nu ne putem închipui, și nici nu e permis să judecăm că acești oameni, pași de Providență în fruntea celor mulți, și-au uitat de spiritul de sacrificiu, de pietate și de viață intens creștină. Realitatea, din nefericire, e alta. Ei, cei liniștiți, ei, cei cu viață intens creștinească, nu s'au coborât în masele pe care le conduceau, așa că aceste simțindu-se cam departe de îndrumătorii lor, și pe de altă parte ademeniți și de insistențele asidue și iscusite ale amăgitorilor, au căzut în mrejele abil întinse și, au ajuns astăzi să se

Tăiat dintr'o bucată, „și ca fire și ca trup”, temutul erou era cel mai aprig și mai vâjos purtător al drapelului revendcărilor noastre naționale. Cu temperamentul său pasionat, „plămădit din sănătatea robustă a țărănilor noștri”, a continuat lupta pentru realizarea acelui ideal pentru care *făuritorul programului național*, *Inocențiu M. Klein* murise în exil, pentru care postelnicul *Petru Pavel Aron* se topi ca o făclie, *Grigore Maior* se coborî de pe tronul arhieresc și mulți alții sângerară și îndurară grele prigoniri. Fie ca membru în *Comitetul național* la 1887 și secretar general la 1892, fie în procesul *Memorandului* la 1894; fusese întru chiparea aspirațiilor poporului de jos, idolul adanărilor populare, figura cea mai strălucită și îndrăzneată. Meșter al vorbei artistice, populare și impetuoase, a expresiunii care mișcă, a ripostei care nimerește, duhovnicul dela *Șișești* cuceria cu lacrimi în ochi mulțimea ce rămânea răpită de graiul său fermecat. Ce izvor de vorbe fermecate, ce peșteră de vijelii năvalnice era această gură peteceluită acum pentru totdeauna!

Cunoștia înțelepciunea din bătrâni: dacă te-ai hotărât să spui adevărul, pregătește-te de suferință. Preotul Vasile Lucaciu a afirmat răspicat și cu demnitate aspirațiile nobile ale neamului. Rezultatul: între acuzații în procesul *Memorandului* figurează la loc de frunte. Cu dârzenia de totdeauna, în fața justiției maghiare susține cu autoritate, că asupritorii nu vor putea îngropa niciodată sentimentul nobil de libertate. Apoi, spre uimirea președintelui, continua în dulcea limbă românească: „Piatra

care servește de pază piedestalului meu este caracterul meu de preot, care-mi impune lupta pentru sfintele drepturi ale națiunii mele suferinde. Iar piedestalul de pe care predic, nu poate fi altceva decât punctul de vedere modern al liberalismului pus în strânsă legătură cu legile eterne ale moralei. Ce înseamnă pentru mine morala evanghelică? Fiecare națiune să se desvolte în libertate deplină, sentimentele nici unui popor să nu fie jignite în avântul lor. Numai astfel practică libertatea poate să rămână idealul splendid al popoarelor, altfel se prefăce în venin ucigător”. A fost de ajuns această atitudine de tribun vijelios al latinității și desrobabil, pentru a fi declarat agitator implacabil și osândit — mai mult decât alții — la cinci ani închisoare. Astfel Vasile Lucaciu, luminat de aureola gloriei și a suferinței, rămâne urmașilor ca o pagină grăitoare de epopoe și de strălucită mândrie națională.

A venit în sfârșit toamna anului 1914, când tragedia suferințelor noastre s'a apropiat de punctul culminant. Ca la 1848, când însuși fiștel clerical dela Blaj, *Eliseu Todoran*, nu mai putea aștepta deslănțuirea luptei, tot așa tribunul dela *Șișești*, — care întrezărea ca un fapt de viitor indiscutabil unirea tuturor românilor — trece Carpații și, în fruntea *Ligii din București*, care devenise un minister al conștiinței naționale, inișă prin fermecătorul său verb precizarea cântecului de biruință, zlua învierii: *România mare, una și nedespărțită*.

Războiul mondial l-a așezat pe „stâlpul de foc al istoriei românești” într'o nouă postură de apărător. Patriotismul său autentic îl face

să apuce dramul streinătății (*America, Franța Italia...*) câștigând cu același suflet pretutindeni opinia publică pentru înțelegerea durerilor și drepturilor românești.

Dar ziua biruinței finale, unirea Românilor a sosit! Reîntors acasă cu lacrimi de bucurie în ochi, Vasile Lucaciu nu avea nimic de cerut. Îl răsplătise Dumnezeu în visul lui, și-i era de ajuns. În curând însă, în plină acțiune, l-a întăit boala pe patul de suferință... O lungă agonie și V. Lucaciu se stinge aproape uitat și sărac într'o suburbie din Satmare. Dar cu el nu s'a stins o candelă luminoasă și a amuțit un glas; cu el s'a stins un cer întreg de aștri și o furtună de glasuri ce a răscollit un neam întreg.

Iar acum, când la Satmare s'a ridicat un monument de veghe a românismului de pretutindeni, — simbol al drepturilor imprescriptibile ale nației asupra patrimoniului național — pilda vieții lui să ne fie steaua polară de orientare pentru înflorirea bisericii, întărirea și înălțarea neamului. Numele lui să rămână deapururi tipărit cu strălucitoare litere de aur în cartea dreptilor și cartea mare a românismului. Să dea Domnul ca această mândrie a bisericii noastre și a neamului, să rămână și pe viitor de sub lespedea de piatră îndrumătorul tăcut al refacerii noastre morale: Iar tu mormânt glorios și falnic monument, păzește liniștea netalburată a preotului-tribun, care s'a frământat prea mult pentru dreptate și adevăr, pentru că să nu se odihnească de acum înainte; și a avut de îndurat lapte și griji prea grele, ca să nu albă țărâna ușor!

distrugă împrumutat și să fie plânși de toată lumea ce n'a pierdut încă simțul omeniei.

Asta va fi și soarta noastră, dacă vom bate în retragere dela lupta pe frontul comun, dela lupta conștientă și organizată. Avem viață interiorizată, intens creștină individualmente; dar masele se agită, sunt în continuă, fierbere, sunt dezechilibrate, desorientate de atâtea șoapte ce aud. Inșă cu ce luminăm noi; cu ce călăuzim; care-i farul ce îndrumă spre liman masele în plin clocot, în plin sbucium pe cărarea întortocheată a vieții? Cu ce pregătim noi astăzi poporul român ca în caz de atac mai intens din partea Satanii moscovite, să ia fățiș poziție ostilă contra turburătorilor vieții adânc creștine a lui? Unde ni-s *cotidienele* în care să se desbată chestiunile cele mai elementare, de care nu numai gloatele satelor, dar și lumea catedrelor nici ideile n'are și a căror neînțelegere duce la împotmoliri funeste ca cele de azi? Unde ni-s instrumentele de canalizare a vieții noastre trăite în spiritul Evangheliei, în albia împotmolită de duhul modernist, ateu, distrugător, în albia sufletelor celor mulți, dar neluminați; suflete secătuite de arșița imoralității și uscate de vântul animalic al simțurilor, vânt stârnit de uraganul Moscovei și sateliților ei?

Ni se va reproșa, de sigur, cam în forma aceasta:

Ce ne mai trebuie? N'avem o foale săptămânală de patru pagini, la Blaj, cu simbolicele nume „Unirea”? Mai mult încă: N'avem o foale săptămânală de aceeași proporție cu Unirea, cu misteriosul nume „Farul Nou”? Dar atâtea reviste lunare, unele mai groase decât altele; dar atâtea publicații ce se urcă la frumosul număr de 23, ce sunt? Nu se încadrează, nu se înglobează în ceea ce se numește PRESA? — Fie-mi permis să-mi formulez și eu, ad rem, convingerea mea într'un silogism, pe care-l voi lămurii numai de cât:

Că avem toate acestea: concedo majorem; quod haec sufficiens et valeant, quantum debent valere: nego minorem.

Și aleva. Să examinăm psihologia lumii moderne și ne vom convinge că altcum trebuie să purcedem întru îndreptarea stării patologice în care a căzut. Lumea modernă are ambiții, pretenții; are și ea metehnele ei. Publicul cetitor de astăzi vrea să aibă informații noi și hrană aleasă, variată dela zi la zi, turnată în foi de mărime arătoasă și la număr multe, în care să aibă explicat sensul oricărui eveniment al zilei. Și în lipsa acestuia, aleargă la zările care îl îmbâcsesc capul cu neghiobii de proporții uriașe. Iar când o foale ca „Unirea” sau ca „Farul Nou”, salva reverentia, își ia sarcina să pună la punct chestiunile abordate de incompetenții „Universului”, ca să nu mai citez pe alții, nu se dă nici o atenție din partea lui Stelian, socotit și târnosit sub denumirea de uriaș, gigant, titan, pe când cei ce de fapt merită asemenea diademe sunt clasași în denumirea de *pitici*.

De câte ori „Unirea”, „Cultura Creștină” și „Farul Nou” nu și-au ridicat glasul contra profanării celor mai sfinte instituții ce stau la baza neamului românesc și chiar și legilor naturale, și nici nu li s'a dat nici o atenție, fiind înăbușiți de corul gălăgios și grosolan al celor așa zii titani ai condeiului? N'a bătut „Unirea” și „Farul Nou”, logic și cu stringență dialectică, un an de zile, contra neleguirii ce a comis actualul guvern legiferând *avortul* și lăsând Biserica Unită română fără *Păstor*, până mai în zilele din urmă? Dar afacerea „Suceava”, care încă nici astăzi nu s'a soluționat, nu e un exemplu tipic de nesocotirea noastră și de încăpăținarea în rău-

tate a celor dela putere? Și încă cei de azi mai declară religia liberă; mai declară libertatea conștiinței, egalitatea de drepturi a confesiunilor. Dar când, quod Deus avertat, vor veni tăciunarii în solda Moscovei, ce ne vom face? Dacă astăzi, filii ai aceleiași patrii, prin însuși faptul că suntem catolici, suntem bărbați cu bădărănie a fi Unguri, revizionști, trădători de neam, ce va fi când la aceasta se va mai adăuga și furia intunecului contra noastră ca adevărați creștini, panortodocși, veri nominiis?

Și totuși în starea aceasta de imposibilitate, formulăm unirea tuturor sub același sceptru; visăm o turmă și un păstor! Și nu ne gândim că oare nu abuzăm de răbdarea acestui popor, împământentit de Roma pe aceste meleaguri și pe care urgia vremurilor l-a năpastit ca pe nici un alt popor? Zic: nu strigă la cer inerția noastră față de îndrumarea acestui popor ce dela sine e îndreptat spre Occident așteptând numai conducători bravi, care să-l conducă cât mai de grabă la sânul Maicii Roma?

Să nu ne cheltuim forțele, — și sunt foarte multe, întru a găsi artificii pe titlu de deosebiri rituale, ca să stăm departe unii de alții, Românii de rit grecesc și Românii de rit latin ci, cum vinculo fraternitatis, să pășim împreună la luptă. Păstrându-și fiecare cu scumpătate sfintele rânduești ale bisericii sale, un bloc român catolic al „fraților ce lăcuiesc împreună”, chiar și pentru luminarea celor ce ne urăsc fiindcă nu știu ce fac și își caută „frații” în Anglia lui Henric VIII, ar fi mai de folos decât întrunirile cu ei la serbări fastuoase, ca după aceea să ne insulte. Nu are oare același substrat divin Biserica latină din București ca cea dela Blaj? Nu au același autor divin, pe Hristos Domnul și Mântuitorul, amândouă Bisericile? Și nu suferă Domnul Hristos când una sau alta din ele e prigonită?

Vremile sunt rele. Urgia bolșevică ne amenință. Ceasul e târziu. Să nu ne surprindă dormitând furtuna. Să ne amintim că doar și *fecioarele nebune* volau să intre, dar „ușile erau încuiate” pentru că au întârziat o clipă. *Sluga netrebnică* trebuia dar să ierte o sută de dinari pe când lui i-se iertase zece mii talanți și faptul că n'a iertat, l-a adus lanțurile de veci. Dar noi, catolici de-un rit ori de altul; dintr'o eparhie ori alta; dela un organ de publicitate ori dela altul, cât trebuie să iertăm unul altuia pentru că să ne unim?! Puțin. Foarte puțin. Fiindcă nu ne-am greșit mult.

Dar se pare că aici e necazul: nu vrem să trecem peste anumite nedreptăți ce ni-se pare că ni-s'ar face printr'o nouă aranjare a problemei presei noastre. Și atunci se recurge la greutăți imaginare: lipsa publicului cetitor, banii, etc.

Dar oare urlașul reformator al lumii decăzute, „*Poverello di Assisi*” patronul „Acțiunii Catolice”, când ca un crainic al marelui Rege și-a rotit privirea în zări și-a văzut misiunea ce l-a hărăzit-o Domnul, pus-a ca pledecă a realizării chestia financiară? Dar *pes-caril Galilei* tremurat-au vreodată la gândul că nu o să-i asculte nimeni? *Petru*, cu povara anilor mulți în spate, s'a sfiit o clipă măcar la gândul că Roma n'o să asculte? Dar *Pavel*, ziaristul de acum două milenii, sinchisitu-s'a că n'are cine să-l cetească? Nu-s în deosebi epistolele pauline adevărate încercări de ziar cu caracter local, regional, de partid dacă-i îngăduit să mă exprim așa?

Iată de ce azi imperativul categoric al zilei cere presă zilnică, dar „PRESA UNITARĂ, PRESĂ SOLIDARĂ”. Mai trebuie să citez adagiul că „l' union fait la force”? Înțelepciunea bătrânilor spunea așa: *Concordia parvae*

res crescunt, discordia maximae dilabuntur. Și bine spunea. Ferească Cel de sus să ne facem vinovați, noi cei de azi, de păcatul zădărniciii gândului de a avea cât mai curând o presă în înălțimea zilei, scrisă și susținută de Românii ambelor rituri catolice din România Mare.

N. Tătaru
avocat

Pentru filmul bun. În zilele de 17—19 Decembrie c. s'a ținut la Roma o *întrunire internațională* a celor ce se interesează de filmul bun și de însemnătatea lui morală și socială. Scopul acestei întruniri a fost deoparte să se aducă mulțumite Sf. Părinte care, prin enciclica „*Vigilanti cura*” a îmbrățișat cu atâta căldură și pricepere problema cinematografului, de altă parte ca participanții să schimbe idei cu privire la împreună-lucrarea catolicilor de pretutindenea, indicată de enciclica menționată. Câteva puncte de program ne vor lămuri asupra celor desbătute în acele zile:

Lucrările din chestie încep cu sf. liturghie celebrată în San Pietro. După cuvântul de bineventare al contelui Dalla Torre, și discursul inaugural al Msgr. Pizzardo, urmează rapoartele reprezentanților diferitelor națiuni asupra activității catolice pe tărîmul cinematografului. Asta în ziua primă, când e vizitată și Expoziția mondială a presei catolice în Vatican. A doua zi conferințe la teme: „Apostolat și cinema; Cinematograful și instrucția tineretului”. Apoi vizită la cetatea cinematografică din Roma. A treia zi, între altele: conferințe cu tema: Presa catolică și oficiile naționale cinematografice; cuvânt de încheiere, rostit tot de Msgr. Pizzardo; audiență la Sf. Părinte.

Simbolul unirii

Discurs rostit la desvelirea tabelor comemorative din „Biserica sf. uniri a tuturor Românilor” (dela Șişești *)

Dr. Vasile Lucaciu

Cum ne-am fost propus, că în această sfântă zi, dedicată pentru nărbătorirea celei mai strălucite măriri a preacuratei Fecioare, vom serba sfințirea sau binecuvântarea acestei biserici mărețe, comune întregi, din depărtări însemnate au fost hotărâte să vină în procesiuni la solemnitatea sfințirii, și prieteni dulci din toate părțile locuite de Români au așteptat invitaerea, să poată veni să ne îmbrățișăm în dragostea fericitoare a fraților, și să ne sfințim aceste momente prin tainicele comunicări ale inimii românești, împodobite cu diadema nemuririi în credința, speranța și iubirea națiunii Române și a religiei catolice.

Dar vai! Dorul nostru cel mai fierbinte nu s'a putut îndeplini. Pentru aceasta suntem supărați. Inșă ne mângăie speranța, că puțin mai lipsește până la sfârșit și lucrul nostru greu de 4 ani nu peste mult va fi sfințit lui Dumnezeu.

De când lumea, o idee mare, un cuget sfânt, cu greu s'a putut realiza.

Și zidirea aceasta nu este o simplă clădire de piatră pe piatră, ci este întruparea

*) Acest cuvânt, plin de foc, l-a rostit „Leul dela Șişești” serbarea așezării tabelor comemorative din sanctuarul dela Șişești: *Mănăstirea Maicii Românilor*. Il reproducem, după „Revista Catolică” No. XVI din 1890, pentru frumuseța și importanța lui deosebită. El reoaglindește nu numai sufletul entuziast al marelui român și marelui preot legendar, ci pune în lumină ce nu se poate răstălmăci idealul gradios al *unirii integrale*, naționale și religioase, așa cum o visa el!

unei idei, a unui ideal, care pe cerul vieții mele strălucește ca un soare, luminând cu razele sale trecutul, prezentul și viitorul neamului meu iubit.

Ce ne-a lăsat istoria, ce ne-au transmis părinții noștri, ce au căutat, ce doresc tot sufletul de Român: marea, fericitoarea sfânta Unire a tuturor Românilor, am vrut eu și cu mine poporul meu să fie simbolizată în această măreață Bisericească. *Unire în cugete, unire în simțiri, unire în religione.*

Această idee este gravată pe tabla de marmoră, pe care acum desvelim, ca să vestească generațiunilor prezente și viitoare, ce are să spereze Românii ce trebuie să se nizuască, care este culmea aspirațiunilor sale pe acest pământ.

Ah! în ce acorduri să vă cânt imnurile catolicismului? Cum să vă arăt fecunditatea instituțiunilor lui, valoarea cultului lui, tăria invincibilă a moralei lui? Înțelepciunea Păpilor cari îl guvernează, spiritul sfinților cari îl împodobesc; mândria caracterelor cari servesc, ni-l prezintă într-o lumină cuceritoare!

În neagra întunecime a migrațiunii popoarelor barbare este azilul științei și a umanismului, în mijlocul vrajelor nesfârșite ale evului de mijloc este îngulul păcii, răsădina culturii, școala științelor, templul religiunii adevărate!

Ici întemeiază state, colo împacă popoare, ici premerge cu făclia științei, colo liniștește valurile agitate ale inimii, ici se luptă pentru libertate, colo înfrâneză patimele păcătoase, ici e lumina minții, colo e balsamul inimii!

Și să privim în lume, cine face minunile aceste? Catolicismul! Și prin cine lucrează pe pământ această cerească putere?

Vedem, că multe popoare în cea mai nobilă emulațiune o servesc, spre binele, fericirea și mărirea lor, căci acest tezaur nu este al unora, nu este al puterii, nu este al harului, nu este al tăriei, ci este diamantul inimii individului și al popoarelor, car îl primesc cu sinceritate!

Dar locul prim, de onoare, de glorie, în această nobilă emulațiune îl ocupă ginta latină.

Ceata misionarilor, capitolul de știință, cultură și înțelepciune, puterea de bani, zel, abnegațiune, jertfă, toate le dau cu preferință nobilele fiice ale Romei, gințile noastre surori!

Și noi, numai noi Românii, latinii orientului european, să lipsim din acest concurs măreț al surorilor noastre?

Vitregimea timpurilor, răutatea vrăjmașilor, preocupările neștiinței, slavismul, fanarismul, maghiarismul protestant, și mai presus de toate — păcatele noastre ne-au ținut și ne țin în lăncușul într-o stare, care nu-l a noastră, care oprește avântul nostru, împiedică realizarea aspirațiunilor noastre.

Eu sper, că vor veni timpuri mai fericite, sper, că martirii noștri, suferințele noastre vor expla păcatele acestui popor, și liberi și uniți vom putea parcurge calea vieții nouă predestinate, cu glorie, în cultură, în sfințenia caracterului Roman.

Când am intrat în această parohie, am venit cu scopul și cu propusul ca să cunosc din nemijlocită vedere și coatingere moravurile, trebuințele, suferințele, aspirațiunile, cu un cuvânt inima și viața acestui popor iubit.

Și nu numai că l-am cunoscut, ci m'am convins despre însușirile lui sublim de frumoase, că e vrednic de cea mai bună soartă, de cel mai falnic viitor.

L-am deșteptat prin învățătură, și m'a ascultat; l-am povățuit spre bine și m'a urmat cu iubire; l-am pus la muncă și a făcut aceea ce vedeți.

Tot ce vedeți aici e românesc, în con-

cepțiune, în executare, în cuget și în faptă. Cu toții ziceți cu îndestulare: cât e de frumos, cât e de măreț, ce artă, ce finețe, ce sublim în idee și ce acurat în realizare! Așa el și tot acest lucru frumos, măreț, artistic, fin, sublim, acurat: este totodată românesc așa că azi cu mândrie poate exclama orice om:

Iată ce poate face Românii!

Și ar face lucruri de ar sta lumea să se mire!

Am aflat însă, că două rele mari și grele bătute viața poporul nostru.

Unul este desbinarea religioasă, altul corupțiunea politică.

E destul să constatăm astăzi aceasta, nu este Român, carele să tragă la îndolală acest trist adevăr.

Dar inima română, duloasă de binele neamului său, cu zel neastâmpărat cercă moduri și mijloace, cum să facă cât mai mult bine pentru biserica sa, pentru națiunea sa.

Pentru aceea mi-am pus de idealul vieții mele deviza de: *Catolicism și Românism*. Una pe alta se întregesc în viața aceasta, se nobilizează, și-l face pe fiul națiunii om vrednic, întreg. Împreună ținute în minte și în inimă, produc aceea armonie încântătoare, care fericeste viața.

Spre aceste scopuri mi-am jertfit viața toată, aceste scopuri mi-au stat înainte și când am pus temelii acestei mărețe zidiri, și mulțumesc lui Dumnezeu, că azi în mod solemn putem face dedicațiunea publică, arătând făgăduința sfântă care a inspirat inima mea și poporului meu dela momentul începerii și ne-a susținut în munca grea până în ziua de astăzi, când puțin mai lipsește, ca opul întreg să fie deplin terminat.

Cu ocaziunea sfințirii sau a binecuvântării acestei Biserici, pe când se va tipări și se va distribui istoria zidirii, se va vedea cât am sperat și cât am muncit eu cu poporul meu iubit tot sub inspirațiunea făgăduinței noastre.

Facă Cerul, ca sfânta noastră juruință să o vedem cât de curând realizată, ca vrăjmașii religiunii și ai progresului nostru național să fie rușinați prin virtutea românească, ca toți Românii în sfânta unire să putem cânta:

„Mărire întru cel de sus lui Dumnezeu, și pe pământ pace, și între oameni bună învoire!” Amin.

Suflet de femeie. Adecă milostiv și jertfelnic până la jertfirea de sine. Această forță a personalității feminine în America, din 1925 încoace, a început să fie utilizată pe un teren nou: pe cel medical. În acel an s'a înființat la Washington „Asociația Misionarelor Medici” cu menirea specială de a forma femeimedici pentru misiunile externe. Anul acesta, în Februarie, Roma nu numai c'a aprobat noul gen de apostolat, dar l-a și recomandat călduros. Și de prezent America numără, după cum aflăm din *Vita Ecclesiae* (1. 11. 36), nu mai puțin de 124.000 călugărițe de acestea.

Se nădăjduiește foarte mult dela devotamentul lor în special în India și în Africa musulmană, unde femeile nu pot veni în atingere cu bărbații — chiar medicii de-ar fi — decât dacă le sunt rudenii foarte apropiate. Din această cauză, în India bunăoară, din 150 milioane femei abia de pot avea parte de îngrijire medicală, în caz de lipsă, un milion de femei. Ce înseamnă aceasta se poate vedea și din următoarea constatare: în 1934 asociația Misionarelor-medici a deschis căminuri de maternitate și de îngrijirea copiilor la Bacca (în India).

În acel an totalul nașterilor în acea regiune a fost de 4933 nașteri. Din acestea 1669

au avut loc sub supravegherea căminurilor. Numărul deceselor în căminuri: 9 mame și 57 copii. La restul celor ce n'au avut parte de îngrijiri medicale s'au înregistrat: 44 mame și 266 copii morți. — mișcarea aceasta de natură curat americană, clădită pe bunătatea sufletului feminin, promite să fie o extraordinară binecuvântare pentru lumea celor mai neluși în seamă: a femeilor și copiilor din sărăciimea Africii, Indiei și a Extremului Orient.

Știri mărunte

Personale. Veneratul Ordinariat al Clujului a făcut mai nou următoarele schimbări în sânul clerului eparhial: pâr. *Laurențiu Budu* din Dolheiu a fost numit la Rugășești; pâr. *Victor Sasu* dela Breaza a fost reintegrat la Mușca; nouhirotenitul *Vasile Hanțu* a fost numit administrator parohial la Ardan.

Părechi de tineri căsătoriți la Sf. Părinte. Începând cu anul 1932, căile ferate italiene au introdus biletele de tren cu reducere pentru tinerii căsătoriți ce ar fi mers la Roma în audiență la Sf. Părinte. De atunci și până luna trecută au călătorit cu ataribilete nu mai puțin de 113.201 perechi, între cari 2675 străini. După o statistică a căilor ferate italiene, în luna Octomvrie a. c. s'au dat 3693 asemenea bilete cu reducere pentru clasa II și 1739 pentru clasa III.

Front împotriva bolșevismului. Dând ascultare indemnului pornit dela Preafer. Părinte, ierarhia catolică a început în toată lumea o mișcare în acest sens. *Documentation catholique* (14. 11. 36) făcând o privire asupra curentului anticomunist, constată că în Franța cardinali și episcopi și-au spus cuvântul în cauză individual; episcopatele: german, argentinian, și olandez, au publicat pastorale colective (acum de Crăciun, și cel român); episcopii austrieci, canadieni, englezi, maghiari, elvețieni, cehoslovaci, jugoslavi, au denunțat și ei pericolul bolșevic pe cale de epistole pastorale și cuvântări ocazionale, iar episcopatul polon, întrunit în conciliu plenar, a stăruit și el, cu deosebit aplomb, printr'o pastorală colectivă asupra primejdiei acesteia tocmai acum, în momentul când cel mai înfricoșat dintre toate incendiile ce au amenințat vreodată lumea desinează pentru toți, cu litere de sânge al său mane, tekeli phares.

Cine a biruit la Alcazar? »Dumnezeu!« Așa a răspuns guvernatorul Cirujano unui gazetar. Acelaș a continuat apoi: »Pe Pururea Fecioara ar trebui s'o întrebați cum de am putut rezista atâta vreme. După trei zile de asediu am închinat lui Dumnezeu și Maicii Sfinte familia mea, onoarea mea și tot ce aveam. Astăzi nu mai am decât mantaua aceasta veche... Dar Dumnezeu e bun. Trăiască Spania!« — Vorbă de erou creștin.

„Evlavia spre toate este folositoare.” Acest cuvânt apostolic (1 Tim. 4, 8) s'a adevărit deja de nenumărate ori. Mai nou a fost confirmat și de generalul chinez *Tchang-tung-suan*, însărcinat cu organizarea statului major al trupelor din Shansi. Nu de mult adecă, vorbind cu un misionar catolic, i-a spus că primește prea bucuros în școala sa militară elevi recomandați de preoții lor ca buni creștini „pentru că (așa-i informată agenția *Fides* c'a spus generalul chinez) în oamenii aceștia eu știu că te poți încredre.”

Mulțumită. Parohia română unită Someșeni ține să mulțumească și pe această cale d. *Valer Pop*, ministru, pentru dania pe 20.000 Lei, cu care sumă a venit în ajutorul bisericii noastre pe cale de zidire. Cel de sus să-i

răsplătească însutit marinosului donator fapta sa creștinească! — *Curatoratul bisericesc.*

† **Rafira Opriș n. Streza.** văduvă de preot, a adormit în Domnul la Alma-Dumbrăveni, în 16 Decembrie c., într'al 78-lea an al vieții. — *Odihnească în pace!*

Aviz. Se aduce la cunoștința On. Public că Direcțiunea Generală P. T. T. cu ord. 219.802/936 a aprobat ca pe timpul Sărbătorilor Crăciunului și ale Anului nou, adică dela 23 Decembrie 1936 până la 8 Ianuarie 1937 inclusiv, să fie admise la prezentare *Telegramme interne de felicitări* cu taxa pe cuvânt reduse cu 50% (cincizeci la sută) fără a li-se aplica minimul de taxare precum și nici taxele de noapte și de sărbătoare. — *Diriginte de reședință: Indescifrabil.*

Cărți & Reviste

CALENDARUL DELA BLAJ pe anul comun 1937, întocmit și editat de *Redacția gazetei „Unirea Poporului”*. Tipografia Seminarului Teologic. Pagini 120+XX. Prețul 12 Lei.

Ca în toți anii, »Calendarul dela Blaj« se prezintă în condiții excelente. Acelaș motiv de copertă al grandioasei noastre catedrale, îmbracă de astă dată o haină și mai artistică, și mai vie, în culori captivante. Iar conținutul este vrednic de frumoasa haină de titlu. Preoțimea noastră va găsi întrânsul un »Indreptar bisericesc« fără greșeli, augmentat în chip norocos cu »Tabela Pascală«, alcătuite amândouă de condeii priceput al Părintelui *Grigorie Tecșa*, vechiu specialist în materie. Partea literară este susținută de contribuțiile prețioase ale d-lor *A. Melin (Lupeanu)*, *Dumitru Neda*, *Iuliu Maior*, *Ion Gârleanu*, *Dr. Coriolan Suciu*, *Ion Pop-Câmpeanu*, *Traian Râmleanu* și alții. O mulțime de clișee, ireproșabil executate, înfățișează evenimentele bisericești și culturale ale anului expirat. Largă întindere i-s-a dat, în deosebi, adunării jubilară a »Astrei«, care s'a ținut la Blaj, în Septembrie. Alte bucăți, mai mărunte, toate la nivel literar, întregesc bine ansamblul. — Preoțimea noastră are datoria de onoare să-l răspândească în cercuri cât mai largi, cu atât mai vărtos că și prețul de cost îl situează între celea mai ieftine calendare românești.

Un erou al adevăratel iubiri. Iași. („Presă Bună”). 1936. Pagini: 29. Prețul: ?

Povestirea simplă și mișcătoare a celui ce a fost *Iosif Cottolengo*, canonic italian, ridicat deja la cinstea altarelor. Merită să fie răspândită în cercuri cât mai largi ca să se înțeleagă de ce-i în stare iubirea deapropelului când e susținută și hrănită de iubirea lui Hristos.

OCTAVIAN POPA: Lupta dela Belgrad. Brașov 1936. Pagini: 15. Prețul: ?

Broșurica aceasta este un extras din revista »Țara Bârsei«. Face apologia strălucitei biruințe dela Belgrad, câștigată de geniul românesc intrupat în eroul acelei biruințe: *Ion Huniade Corvinul*, numit de Papa Calixt III »apărător al religiei creștine«. — Merită să fie cetită decât mai multă lume.

Dr. CAROL STARKE: Bolșevismul anti-religios. București. 1936. Pagini: 32. Prețul 8 Lei.

»Farul Nou« editând această broșurică a făcut un real serviciu pe tărîmul propagandei împotriva prăpădului roșu care amenință omenirea în general, și pe noi în special, ca vecini și stat în raporturi diplomatice cu Sovietia. Bun cunoscător al problemei, *păr Starke* aduce o serie de dovezi concludente, arătând ce primejdie constituie pentru credință și pentru morală, dictatura comunistă clădită pe materialism și comunism și propovăduitoare, cu foc și fer, a acestor două rătăcirii surori.

P. IOSIF TĂLMĂCEL: Carte de religie catolică. (Pentru clasa întâia primară). Săbăoani. 1936. Pagini: 29. Prețul: 10 Lei.

Harnicul părinte franciscan *Iosif Tălmăcel* dela Bacău, între altele, ne dă și un mic manual de istorie biblică, și catehism totodată, pentru clasa primă a școlii primare. Metoda e simplă: se propune materia de învățat, după aceea urmează întrebări în legătură cu ea și apoi totul e cuprins în câte o poezioară ușoară, pe înțelesul copiilor. Ilustrațiile cu gust alese limpezesc și ele materialul de învățat. — Manualele de cl. II și III-a primară se spune că sunt sub tipar. Să le vedem cât mai curând!

Almanahul revistel „Viața” pe 1937. Săbăoani. 1936. Pagini: 111. Prețul: 15 Lei.

Amestec cu gust, de glume, poezii și proză. E scris de Părinții Franciscani din România, dar colaborează și *P. Felix Wiercinski*, *S. I.*, neobositul apostol al scisului cucernic. Cronica internă și extremă e foarte

bine prinsă. Ilustrațiile reușite. Almanahul acesta, deși menit în primul rând fraților de rit latin, e binevenit și între ai noștri.

Calendarul Bunului Creștin. Bixad. 1936. Pagini: 100+12. Prețul 15 Lei.

Părinții Basiliani dăruiesc lumii noastre credincioase deja a patra oară Calendarul lor, așteptat cu creștinească bucurie. Linia pe care merg e tot cea de până acum: pe lângă cunoștințele calendaristice și de tipic să împărtășiască cetitorilor și o aleasă hrană sufletească. Ceeace le și succede, spre mulțumirea oricui va parcurge paginile acestui calendar,

RAYMUND NETZHAMMER: Epiktet und Astion. Zug. 1936. Pagini: 22. Prețul: ?

Rândurile măsurate și documentate ale savantului benedictin, fost arhiepiscop latin de București, aduc lumină într'o problemă ce a interesat agiologi și istorici ca *Rosweyde*, *Delehayde*, *Zeiller*, *Morin* și alții. Și ne interesează și pe noi, pentru că mucenicia celor doi eroi ai Crucii s'a petrecut în Dobrogea noastră, la *Halmyris*, undeva în ținutul Dunavețului de astăzi.

Calendarul Agrului pe 1937. Oradea 1936. Pagini: 160. Prețul: 10 Lei.

Partea literară foarte bogată. Scriu la ea: *P. I. Gârleanu*, *Tr. Popa*, *G. Todica*, *I. Georgescu*, și alții. Bucățile aduse — poezii și proză, — sunt scurte și norocos alese.

Telefonul „Unirii”

Nașterea lui Hristos să fie de folos, sufleteș și trupesc, tuturor colaboratorilor, cititorilor și prietenilor „Unirii”, cărora le dorim din inimă: Sărbători fericite!

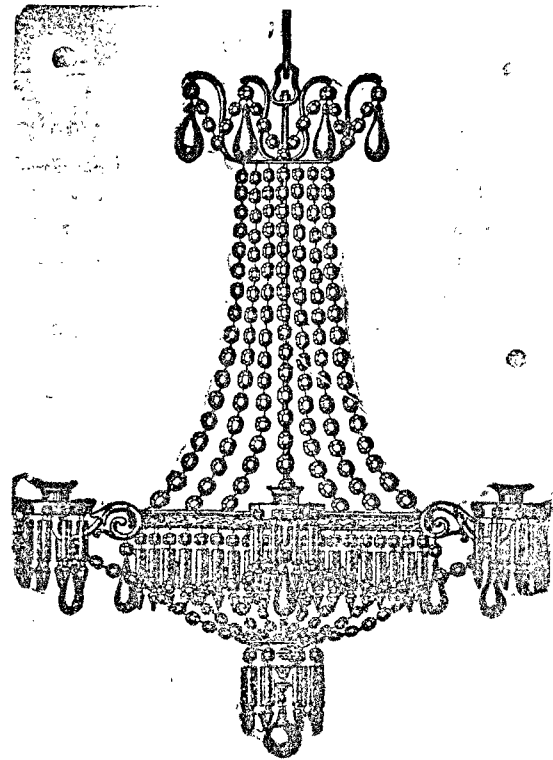
P. Reghin. Chestiunea este, într'adevăr, de vie actualitate. A fost pusă în discuțiune și la Cameră. În ședința din 16 Dec. deputatul *N. S. Ionescu* a făcut o comunicare dlor miniștri ai cultelor și finanțelor cu privire la *preoții din Ardeal* cari, dintre toți funcționarii statului, au rămas să nu fie membri la *Casa Centrală de pensii a statului*. A cerut, deci, ca și acești preoți să dețină aceleași drepturi pe care statul român le acordă slujitorilor din regat. A răspuns prompt d. ministrul ai cultelor, care a recunoscut că această stare de lucruri »apasă greu asupra preoțiilor din Ardeal«. Cunoaște problema și promite că în foarte scurtă vreme, cel târziu până la 15 Februarie, o va și rezolva. În plin acord cu ministrul finanțelor. Din textul gazetelor nu se vede să fi fost vorba numai de preoțimea ortodoxă. Dar chiar dacă din context s'ar putea scoate această impresie, este limpede că declarația ministerială trebuie să ne cuprindă și pe noi, fiindcă și clerul nostru se găsește exact în aceeași situație. Contribuțiile importante pe care statul le varsă an de an casei pensilor reprezintă un însemnat spor de salar (1/10) pentru toți funcționarii. Cu toate stăruințele depuse pentru a se asigura egalitatea de tratament, plătindu-se de către stat sumele corespunzătoare caselor noastre de pensii diecezane, nu s'a putut ajunge la rezultatul dorit. Este deci câte se poate de firesc, că înaltul nostru Cor arhieresc, în ultima conferință ținută la București, s'a ocupat și de această problemă grea care, de-acum suntem siguri, va fi dusă la bun sfârșit. — Cu chestiunea refacerii mai drepte a salariilor preoțești, durere, guvernul nu se mai ocupă. De altfel, problema cea mare a armonizării salariilor, a rămas în baltă, în întregul ei. Păcat!

H. Brașov. E foarte frumos că d. ministru al instrucțiunii, *Dr. C. Angelescu* continuă să se ocupe, și acum după reînființarea ministerului cultelor, de probleme religioase. Firesc ar fi, de sigur, să rezolve înainte de toate ceace privește direct departamentul său. Problema educației și instrucțiunii religioase în școală nu se poate socoti de loc secundară. Și nimeni nu va putea spune că ea este soluționată mulțumitor. Nici pe departe. — Dacă totuși are plăcerea să se îngrijască mai întâi de satele fără biserici, nimic de zis. Și dacă e vorba de cele din Secuime, unde a dispus să se pună la dispoziție o sală a școlii care să servească drept capelă, cu atât mai bine. În aceeași linie de preocupări intră și recenta D-sale decizie: să numească în ținuturile secuizate 100 de învățători care să fie hirotoniți și preoți și cari astfel, având două salarii, să poată face mai ușor apostolatul în acele ținuturi. Iarăș foarte bine. Cu o singură observație: nu cumva la aplicarea pe teren aceste intențiuni nobile să se prefacă în simple arme de proselitism ortodox împotriva bisericii noastre. După toate câte am pățit, tare ne temem, că așa va fi. De aceea e bine să fim atenți, pentru a putea preveni eventuale neajunsuri, cari n'ar folosi nimănu. — De sigur, va trebui să cerem și noi să beneficiem de aceste dispoziții ministeriale, în măsură dreaptă, acolo unde e cu cale. Atunci se va vedea mai precis și intențiunea cu care s'au luat!

Citiți și răspândiți

„UNIREA”

Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj



Comandați Policandre

la

LIBRARIA ANCA — CLUJ

din sticlă-cristal, în diferite forme pentru bisericile noastre dela sate.

Tot aici găsiți **Sfeșnice** pentru altar, toate mărimile cu 1—3 brațe; **cruci** de perete și cu talpă din lemn, metal, nichel și argintate orice mărime; **Berețe** din Klott pt. preoți **Brăe**, (singulum) pt. teologi, preoți și protopopi, în diferite lățimi și culori, din mătase sau lână. Se mai află: **Potire**, **Ciborium**, **Cădelnițe**, **Chivot**, aurite și argintate.

Mare depozit de **Ornate** și **prapori** gata, în diferite culori, cu prețuri reduse **icoane** de hârtie și pieturi. Tot soiul de rechizite, imprimare, **Cărți** de rugăciuni și bisericești, **medalioane**, **rozare**, și **steaguri** pentru **Reuniunile Mariane**. **Teatre** și **Monoloage** populare și școlare.

Cereți catalogul detaliat și ilustrat.

(—4?)

FRIDERIC HÖNIG

ARAD, STRADA BARIȚIU 10—21

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

Fondată la anul 1840

La comandă fabrică clopote de orice mărime, din cel mai curat bronz pentru clopote, pe lângă garanță mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invențiile propriie licențiate

Rechizite și scune de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopote. — Telefon 376.

